

Emergent

Een pleidooi voor vertraging in complexe tijden –
aandacht voor zinzoekende professionaliteit

Bea Van Robaeys (Hoofd OC Sociale Inclusie KdG)

Rona Kennedy (Onderzoeker OC Sociale Inclusie KdG)

KdG Research

Karel de Grote Hogeschool

Wat mag je van deze sessie verwachten?

4/09/2025

Centrale boodschap

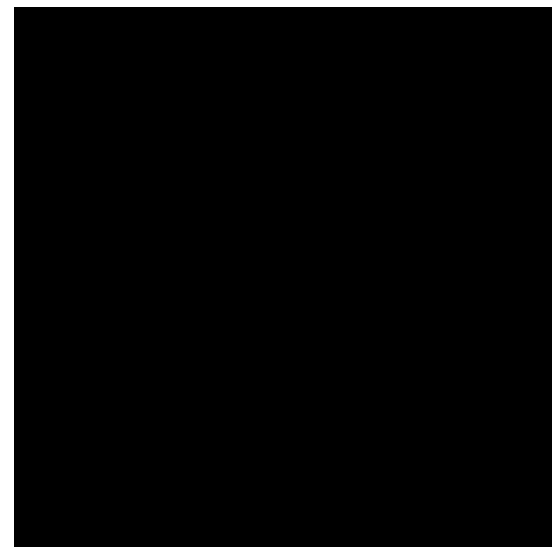
Schets van onderzoek

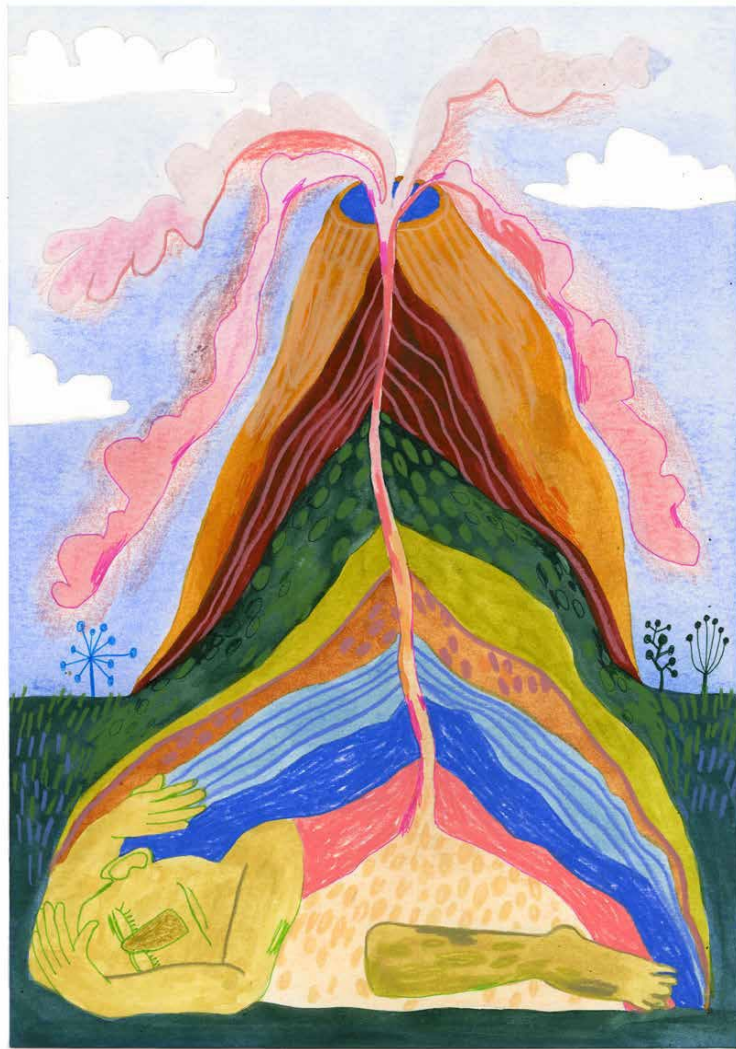
De impact van/veranderingen door ruimte te maken voor zinzoeken

Werken aan zin tijdens de interventie 'zinzoekende professionaliteit'

Hoe maak je zin-zoeken mogelijk in je organisatie?

Training en kaartenset 'Zin in Beeld'

Centrale boodschap

4/09/2025

- 'Times are urgent. Let's slow down'. (Bayo Akomolafe)
- In het geheel van allerhande initiatieven, 'oplossingen', acties die nodig zijn om het probleem van arbeidskrapte aan te pakken, vragen wij aandacht voor de bijdrage van het installeren van een 'klimaat van zin-zoeken'.
 - Duurzaam perspectief ('oplossing door cultuurverandering') + levenslang leren
 - Inzet op vertraging, verdieping, verbinding, professionele identiteit en TEAM
 - Verhogen van collectieve veerkracht en werkbaar werk in functie van kwaliteit van het werk en retentie
- Zin-zoeken
 - Als noodzakelijk antwoord op de complexiteit van sociaal werk (en karakter van het beroep)
 - Verbinding houden met het 'waarom' van je werk, moeilijke gevoelens verdragen, wijsheid van je lichaam en collectieve wijsheid in het team inzetten.
 - Leren met je zintuigen en dat 'weten' inzetten/ integreren

Schets van het onderzoek

4/09/2025

- Vraag vanuit de praktijk: Fara vzw en hun leertrajecten rond zingeving – op zoek naar taal om de veranderingen en de impact hiervan te kunnen communiceren in het ruimere werkveld
- Actie-onderzoek met 3 teams van sociale professionals: Fara vzw, de Touter vzw en Team Sherpa Columbus Waas en Dender.
- Interviews rondom zingeving / 'zin' in het werk (wat zijn existentiële thema's en vragen? Waar lig je wakker van? Wat geeft hoop? Hoe ga je hiermee om?)
- Experimentdagen met elk team om samen een verdiepend traject (een leerruimte) te ontwikkelen waar een team de kans krijgt om op een 'andere' manier (niet cognitief maar via op kunst-gebaseerde en belichaamde methodes) knopen, dilemma's, vraagstukken over de praktijk als sociale professional, te onderzoeken, te benaderen (vragen waar geen directe 'oplossingen' voor zijn).
- Onderstroomgroep en input van experts.

Onderzoeksvragen:

- Hoe gaan sociaal werkers in pionierende organisaties op het domein van zinzoeken om met zin-gerelateerde vraagstukken in/over hun werk?
- Hoe kunnen we sociale professionals ondersteunen in de ontwikkeling van zinzoekende professionaliteit?
- Hoe kunnen organisaties in sociaal werk, zorg- en hulpverlening de ontwikkeling van zinzoekende professionaliteit mogelijk maken en ondersteunen?
 - Interesse in het volledige verhaal? Zie:
<https://www.kdg.be/onderzoek/projecten/emergent-zinzoekende-professionaliteit-het-sociaal-werk>

De impact van/veranderingen door ruimte te maken voor zinzoeken

4/09/2025

- Werken aan teamontwikkeling

- => verschuiving van *individuele verantwoordelijkheid* om te kunnen functioneren binnen een zwaar belaagd systeem naar een *gedeelde verantwoordelijkheid om samen ruimte te maken* om zin te zoeken, zorg te dragen voor elkaar en taal te vinden die het 'waarom' telkens opnieuw verbindt met de praktijk.

Veranderingen door tijd en ruimte te maken voor zin-zoeken

4/09/2025

Individueel

- De beleving van professional zijn verandert + manier van werken
 - o **Ze staan steviger in het werk:** 'hoe dichterbij uw zingeving komt, hoe beter dat je als mens in het leven staat en hoe een betere hulpverlener dat je bent' (integratie van persoonlijke in professionele).
 - o **Zinzoekende professionals 'zijn':** hun aanwezigheid krijgt een specifieke lading of intensiteit door dat ze diep begrijpen en voelen wat zich aandient.
 - » Ze zijn meer aanwezig in het moment (en kunnen – wanneer gepast – zelf ook kwetsbaarheid inbrengen).
 - » Ze kunnen ook binnen de beperkte duur van een gesprek naar de kern van de situatie/het probleem gaan (dieper luisteren, voelen en verbinden).
 - o Inzetten op zingeving **genereert ook zin** voor de sociale professional zelf.

Veranderingen door tijd en ruimte te maken voor zin-zoeken

4/09/2025

Collectief

- Zingeving is geen individuele aangelegenheid maar **krijgt vorm in relaties.**
 - Zingeving gaat over de vraag naar onze plaats in een groter geheel en de werkcontext vormt ook een groter geheel.
 - Het team als 'dat kloppend hart'.
 - 'Dat heeft ons enorm, enorm, enorm sterker gemaakt naar elkaar toe. En dan is het wel heel goed dat we in het team die dingen van elkaar kunnen vastpakken en dingen teruggeven en van daar gaat dat naar terug, ja, dat proberen we wel. In ons team is er verbondenheid.'
 - Samen zin-zoeken zorgt voor **warmte en verbondenheid.**
 - Samen zin-zoeken zorgt voor **steun**: 'om wat raakt aan te kunnen. Loslaten lukt alleen door zaken te bespreken met de collega's'.

Veranderingen door tijd en ruimte te maken voor zin-zoeken

4/09/2025

Collectief

- Het team fungeert als een **klankbord of geruststelling**.
 - Het is helpend als hulpverleners aan collega's mogen tonen dat ze soms wakker liggen van het werk.
 - Het is helpend als collega's elkaar dragen bij gevoelens en realiteiten van 'machteloos' zijn in bepaalde casussen.
 - Het team helpt ook door samen plezier te maken, een noodzakelijk antidotum in moeilijk werk.
 - 'Je hebt niet veel woorden nodig om het gevoel te kunnen herkennen dat iemand kan hebben na zo'n gesprek. Soms is het nodig om er inhoudelijk over uit te wisselen, maar vaak is het een zucht of een tas thee in iemand zijn bureau drinken, ook al gaat het over iets anders, vooraleer je weer naar het volgende hopt.'
 - 'Dan lachen we daar zo wel mee (...), kunnen we zo weleens zuchten van 'wat voor job hebben we nu eigenlijk?' Van altijd zo in de crisis van mensen te stappen. Maar we lachen er dan mee, omdat we weten dat er andere momenten komen, waarin we net dankbaarheid en meerwaarde kunnen voelen dat we dit mogen doen. Dat is wel heel betekenisvol, vind ik. We proberen dat wel als team te dragen of zo.'

Veranderingen door tijd en ruimte te maken voor zin-zoeken

4/09/2025

Collectief

- Het zinzoekende klimaat zorgt er voor dat collega's van elkaar **blijven leren**.
 - 'Het team helpt om 'goed gescheiden te houden wat mijn stuk is, wat mijn gekleurdheid is en wat van andere mensen is'.
 - Ze inspireren elkaar.
- Ze voelen zich 'gedragen door een **groter geheel**'.
 - 'Ja zinvol, niet altijd wat ik zelf doe, maar wat wij doen.'
- Medewerkers voelen zich verbonden met de organisatie.
 - De diepgang in het team zorgt voor een diepere connectie met het werk en omgekeerd.
 - 'Ik ben echt heel hard gehecht aan mijn team en de vzw. Dus dat maakt mijn werk ook heel zinvol, dat ik vanuit zo'n vzw kan werken. Dat ik weet: ik word echt gedragen vanuit een vzw en een team en ik weet zeker dat we dit werk met heel ons hart doen.'

Werken aan 'zin' tijdens de interventie 'zin-zoekende professionaliteit'

4/09/2025

- Wat was de **impact van deelname** aan de tweedaagse interventie?
 - **Sterkere teamverbinding**: samen in dezelfde ruimte zoeken, getuige zijn van elkaars zoeken, kwetsbaarheid en vreugde verbindt en 'opent een gedeelde ruimte'. 'Samen in het onbekende stappen'.
 - **Dankbaarheid** om dit te mogen doen 'tijdens de werkuren' (**erkenning** van het belang).
 - **Beweging**: geraakt worden, voelen dat er iets verschuift in jezelf in relatie tot bepaalde zware gevoelens, ontdekken wat je energie geeft, ervaren dat je kan luisteren naar wat je lichaam weet, je verbeelding geprikkeld weten.
 - Op **creatieve en holistische manieren leren** en hierdoor ervaren dat je – naast je hoofd – van andere kennisbronnen gebruik kan maken.
 - Sensuous learning: kennis via de zintuigen – het lichaam – de natuurlijke omgeving.
 - Intuïtie en verbeelding als krachtbronnen in de praktijk.
 - Bredere manier van waarnemen, betekenis geven en handelen.

Hoe maak je zin-zoeken mogelijk in je organisatie?

4/09/2025

- **Waarom?**

- Kwaliteit van hulpverleningsrelaties verbetert, evenals de samenwerking in het team.
- Sociale professionals geven aan hun eigen zingeving beter te kennen, zingevingsnoden bij cliënten te herkennen en zijn in staat hiermee aan de slag te gaan.

- **Voorwaarde:**

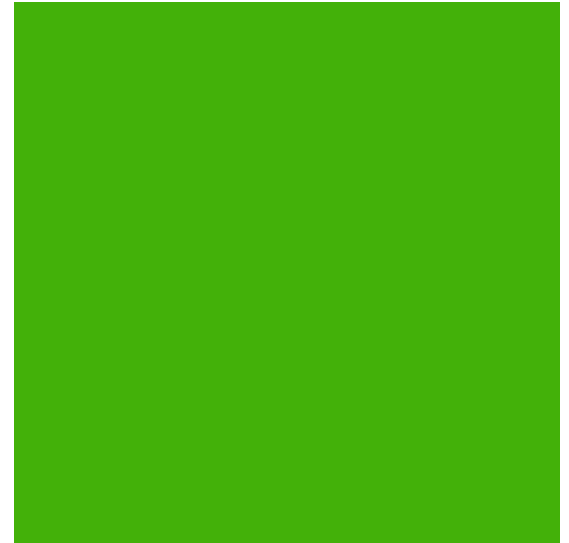
- De ruimte die een organisatie hier effectief voor wil maken.
 - Zo'n proces lopen vraagt **tijd**
 - Tijd om diepgang bij zichzelf en op de werkvloer en in team te kunnen vinden.
 - Het is een continu proces: aandacht voor kwetsbaarheden, zingeving, zingevend kader, innerlijke ruimte opzoeken en hierover met elkaar in gesprek kunnen gaan.
 - Zo'n proces vraagt **vrijheid**
 - De organisatie bepaalt de speelruimte (tijd, frequentie) maar moet dan loslaten: teams moeten kunnen vertrekken van wie zij zijn om een zinvol proces te lopen.

Hoe maak je zin-zoeken mogelijk in je organisatie?

4/09/2025

- Zo'n proces vraagt **vrijheid**
 - De organisatie bepaalt de speelruimte (tijd, frequentie) maar moet dan loslaten: teams moeten kunnen vertrekken van wie zij zijn om een zinvol proces te lopen. Diversiteit toelaten: 'geen norm vastleggen van wat een goede medewerker op dit vlak is'.
 - Je kan geen resultaten op voorhand vastleggen (want het betreft per definitie een '**niet oplossingsgerichte activiteit**').
 - De **leidinggevende** speelt een cruciale rol in het 'toelaten van experiment' en het aangaan van een 'open proces'.
 - De controle-logica moet dus losgelaten worden: kan jou organisatie **vertrouwen** geven?
 - Vertrouwen dat het sowieso zal bijdragen tot de kwaliteit van dienstverlening en/of het welzijn en de groei van medewerkers
- Zinzoeken kan **niet 'opgelegd'** worden
 - **Intentie** moet bij team aanwezig zijn om in leerproces te stappen, vaak vanuit een verlangen naar beweging en verandering
 - Team moet **eigenaarschap** willen nemen, open staan voor **experiment**
 - Voldoende **veiligheid** en **moed** om nieuwe manieren van werken en spreken en 'zijn' te verkennen

4/09/2025

Training en kaartenset 'Zin in Beeld'

4/09/2025

TWEEDAAGSE VORMING/TRAINING
(OP BASIS VAN WAT WE MET DE DRIE
TEAMS HEBBEN ONTWIKKELD):
VOORJAAR 2026.

ZIN IN BEELD. ONDERSTEUNING
VOOR SOCIAAL WERKERS OM SAMEN
ZIN TE ZOEKEN, EN PROFESSIONELE
VEERKRACHT TE VERKENNEN.

Tijd en ruimte voor gesprek

4/09/2025

Vragen over het onderzoek?

Rona.Kennedy@kdg.be

Bea.VanRobaeys@kdg.be

Interesse in vorming/training of kaartenset?

Elise.DeGroot@kdg.be

KdG Research

Karel de Grote Hogeschool

4/09/2025